

Sygn. akt X GC 133/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Korfanty
Protokolant:	Sonia Giemza

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2014 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) **Spółki Akcyjnej w C.**

przeciwko : (...) **Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.**

o zapłatę

zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej w C. kwotę 300.000,00 (trzysta tysięcy 00/100) zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 marca 2014 r.

oraz kwotę 22.217,00 (dwadzieścia dwa tysiące dwieście siedemnaście 00/100) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Małgorzata Korfanty

Sygn. akt X GC 133/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka akcyjna z siedzibą w C. w pozwie wniesionym przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. wniosła o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 300.000,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów sądowych według norm przepisanych oraz kosztów zastępstwa adwokackiego i opłaty od pełnomocnictwa w łącznej kwocie 7.217 złotych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że jej poprzednik prawny (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. jako faktorant zawarła z (...) K., J., (...) Spółką jawną z siedzibą w Z. jako faktorantem umowę nr (...) o świadczenie usług faktoringowych z regresem. W dniu 21 listopada 2012 roku strony podpisały umowę udzielenia przedpłaty, którą przekazano na rozliczenie zobowiązania Faktoranta wobec Faktora z tytułu umowy o przedpłatę nr (...) z dnia 17 lutego 2012 roku. Pismem z dnia 30 stycznia 2013 roku powódka poinformowała (...) Spółkę jawną, że nie rozliczono rat i prowizji wynikających z udzielenia przedpłaty na podstawie umowy z dnia 21 listopada 2012 roku. Powód wezwał jednocześnie spółkę do zwrotu udzielonej przedpłaty wraz z prowizjami w łącznej kwocie 378.537,13 złotych pod rygorem wypełnienia weksla numer 2 wystawionego przez dłużnika, poręczonego przez pozwanych C. J. i A. K. (1). Wezwanie to okazało się bezskuteczne, z tego też względu powódka wypełniła weksel, opatrzyła go terminem płatności

na dzień 15 marca 2013 roku oraz miejscem płatności C. i wezwała (...) K., (...) Spółkę jawną do wykupu weksła pod rygorem wystąpienia na drogę sądową. Wobec nierozliczenia umowy przedpłaty powódka wezwała również pismami z dnia 4 marca 2013 roku pozwanych poręczycieli C. J. i A. K. (1) do wykupu weksła do dnia 15 marca 2013 roku. Wezwania te okazały się jednak bezskuteczne.

W oparciu o powyższe powódka wystąpiła do Sądu Okręgowego w Częstochowie o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, w konsekwencji czego Sąd Okręgowy w Częstochowie nakazem zapłaty z dnia 7 maja 2013 roku zasądził solidarnie od (...) K., (...) Spółki jawnej, C. J. i A. K. (1) kwotę 384.477,69 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 kwietnia 2013 roku i kosztami procesu.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zabrze prowadził postępowanie egzekucyjne przeciwko wyżej wymienionym dłużnikom w oparciu o powyższy nakaz w sprawie o sygnaturze akt KM 73221/13, jednak bezskutecznie.

Aktem notarialnym sporządzonym przed notariuszem A. J. prowadzącą Kancelarię Notarialną w Z. A. K. (1) w dniu 26 listopada 2010 roku ustanowił na stanowiącym jego własność lokalu mieszkalnym, dla którego prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...), hipotekę kaucyjną do sumy 300.000 złotych na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C.. Był to kolejny, obok opisanego powyżej weksła, sposób zabezpieczenia mogącej powstać wierzytelności z wyżej wymienionej umowy.

Pismem z dnia 25 lutego 2014 roku powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem, pod rygorem wystąpienia do Sądu i prowadzenia egzekucji z nieruchomości obciążonej hipoteką na rzecz powoda. Wezwanie okazało się bezskuteczne, z tego też względu, wobec ustanowienia zabezpieczenia długu w postaci wpisu hipoteki na nieruchomości będącej własnością pozwanej i braku zapłaty zadłużenia przez dłużnika osobistego, pozew w ocenie powódki jest uzasadniony.

Zarządzeniem z dnia 1 kwietnia 2014 roku skierowano sprawę do rozpoznania w postępowaniu zwykłym.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniesiono, że powództwo nie zostało w żaden sposób uzasadnione i udowodnione, nie podniesiono jednak konkretnych zarzutów wskazujących na zasadność takiego stanowiska.

Na rozprawie pełnomocnicy stron podtrzymali dotychczasowe linie argumentacyjne.

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka (...) Spółka akcyjna z siedzibą w C. jest przedsiębiorcą zajmującym się usługową działalnością finansową oraz udzielaniem kredytów. Podmiot ten powstał z przekształcenia (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. na mocy uchwały nr (...) z dnia 21 listopada 2011 roku nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników zawartą w formie aktu notarialnego. Wspólnikami pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. są A. K. (1) i C. J..

(dowód: odpis KRS powódki k. 13-20, odpis KRS pozwanej k. 7-10)

W dniu 9 września 2010 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. zawarła z (...) K., J., (...) Spółką jawną umowę faktoringu, no mocy której faktor zobowiązał się do wykupienia określonych w umowie wierzytelności, a faktorant dostarczyć wybrane wierzytelności oraz zapłacić faktorowi prowizję z tytułu świadczonej umowy faktoringowej. W aneksie nr (...) z dnia 24 listopada 2010 roku strony w § 1 ust. 5 ustaliły, że maksymalny limit odnawialny przedpłat na poczet zakupu wierzytelności przyszłych w ramach świadczenia usług faktoringu zamówieniowego wynosi 300.000,00 złotych. Limit zostanie uruchomiony w momencie ustanowienia tytułem zabezpieczenia roszczeń Faktora wobec Faktoranta, które mogą wyniknąć z tytułu Umowy o świadczenie usług faktoringowych z regresem nr (...) wraz z późniejszymi aneksami, hipoteki kaucyjnej do kwoty 300.000,00 złotych

na nieruchomości będącej własnością A. K. (1), objętej księgą wieczystą nr (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Zabrze.

W aneksie nr (...) do umowy o świadczenie usług faktoringowych w § 1 strony ustaliły, że zabezpieczeniem roszczeń (...) wobec F., które mogą wynikać z powyższej umowy z regresem, A. K. (1) ustanowi hipotekę kaucyjną do kwoty 300.000,00 złotych na nieruchomości będącej własnością A. K. (1) objętej KW nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Zabrze.

Ponadto z mocy § 3 aneksu nr (...) do umowy o świadczenie usług faktoringowych Faktorant wydał Faktorowi dodatkowy niezupełny, kaucyjny weksel własny nr 2 stanowiący zabezpieczenie ewentualnych roszczeń Faktora wobec Faktoranta mogących wynikać z tytułu niniejszej umowy oraz wszelkich aneksów w trakcie jej obowiązywania. Ustalono również, że w przypadku takich roszczeń Faktor będzie mógł pisemnie wezwać Faktoranta do ich uregulowania w ciągu 7 dni, a w razie braku ich uregulowania będzie miał prawo wypełnić brakujące elementy weksla, w tym wpisać termin zapłaty, miejsce płatności oraz sumę wekslową rozumianą jako całkowite zadłużenie Faktoranta wobec Faktora. Weksel został poręczony przez A. K. (1) i C. J..

C. J. i A. K. (1) byli uprawnieni do zaciągania zobowiązań w imieniu zobowiązań w imieniu (...) Spółki jawnej z siedzibą w Z..

(dowód: umowa faktoringu nr (...) k. 21-24 wraz z aneksami k. 45-57; pełnomocnictwa wraz z dokumentami tożsamości osób upoważnionych k. 58-61)

W dniu 21 listopada 2012 roku powódka udzieliła pozwanej przedpłaty w wysokości 369.492,26 złotych na poczet zakupu wierzytelności objętych umową faktoringową nr (...). Przedpłata miała zostać rozliczona przez Faktoranta w terminie do 21 listopada 2013 roku w comiesięcznych ratach co 30 dni od dnia uruchomienia przedpłaty o wartości nie mniejszej niż 10.000,00 złotych. W razie braku spłaty tak określonej minimalnej raty, Faktorant zastrzegł sobie prawo do postawienia w stan wymagalności określonej powyżej przedpłaty oraz jej dochodzenie na zasadach ogólnych.

(dowód: umowa udzielenia przedpłaty nr (...) k. 62)

Lokal mieszkalny położony w Z. przy ul. (...), stanowiący własność (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialność z siedzibą w Z., został obciążony hipoteką kaucyjną do wysokości 300 tysięcy złotych z tytułu wszelkich wierzytelności wynikających lub mogących wynikać z tytułu zawartej w dniu 9 września 2010 roku umowy o świadczenie usług faktoringowych z regresem nr (...) wraz z późniejszymi aneksami. A. K. (1) złożył oświadczenie w tym przedmiocie przed notariuszem A. J. w dniu 26 listopada 2010 roku. Wymieniona powyżej spółka nabyła własność wyżej opisanego lokalu na podstawie umowy darowizny z dnia 3 sierpnia 2011 roku zawartej z A. K. (2) przed notariuszem A. J..

(dowód: odpis księgi wieczystej nr (...) k. 25-43, 109-122, akt notarialny z dnia 26 listopada 2010 roku zawierający oświadczenie A. K. (1) o ustanowieniu hipoteki kaucyjnej k. 79-80).

(...) K., (...) Spółka Jawna w Z. nie spłacała minimalnych rat, z tego też względu powódka w wezwaniu do zapłaty z dnia 30 stycznia 2013 roku postawiła w stan wymagalności przedpłatę udzieloną umową z dnia 21 listopada 2012 roku. Z udzielonej spółce przedpłaty uiszczono jedynie kwotę 3.604,19 złotych, a tym samym wezwano ją do zapłaty kwoty 378.537,13 złotych, na co złożyła się kwota 365.888,07 złotych tytułem udzielonej przedpłaty, kwota 5.448,39 złotych tytułem faktury za prowizję zmienną o numerze (...) z dnia 21 grudnia 2012 roku z terminem płatności na dzień 28 grudnia 2012 roku, kwota 5.580,52 złotych z tytułu faktury za prowizję zmienną o numerze (...) z dnia 21 stycznia 2013 roku z terminem płatności na dzień 28 stycznia 2013 roku oraz kwota 1.620,15 złotych z tytułu naliczonej prowizji zmiennej na dzień 30 stycznia 2013 roku. Powódka wezwała Faktoranta do zapłaty tej sumy w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypełnienia weksla numer 2.

(dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 30 stycznia 2013 roku wraz z potwierdzeniem nadania i odbioru k. 63-65)

W związku z brakiem rozliczenia opisanej powyżej kwoty, powódka wypełniła weksel, a następnie wezwała (...) K., (...) Spółkę Jawną w Z. do jego wykupu na kwotę 384.477,69 złotych do dnia 15 marca 2013 roku pod rygorem wystąpienia na drogę sądową w celu wyegzekwowania należności. Ponadto wezwała poręczycieli weksla C. J. i A. K. (1) do uregulowania należności wynikających z weksla do dnia 15 marca 2013 roku.

(dowód: wezwanie do wykupu weksla wraz z potwierdzeniem odbioru k. 66-68, wezwanie poręczycieli weksla do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 69-72)

Sąd Okręgowy w Częstochowie na podstawie weksla kaucyjnego wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w dniu 7 maja 2013 roku w sprawie o sygnaturze akt I Nc 64/13, w którym nakazał pozwanym (...) K., (...) Spółce jawnej w Z., C. J. oraz A. K. (1), aby zapłacili solidarnie powódce kwotę 384.477,69 złotych wraz z odsetkami oraz kwotę 12.023,00 złotych tytułem kosztów procesu w terminie dwóch tygodnia od doręczenia nakazu albo wnieśli w tymże terminie zarzuty.. Postanowieniem z dnia 1 lipca 2013 roku Sąd Okręgowy w Częstochowie nadał klauzulę wykonalności powyższemu tytułowi egzekucyjnemu.

(dowód: weksel kaucyjny nr 2 do umowy o świadczenie usług faktoringowych k. 73-74, nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 7 maja 2013 roku w sprawie o sygnaturze akt I Nc 64/13 wraz z klauzulą wykonalności k. 75-76, postanowienie o nadaniu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności k. 77)

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zabrze M. K. pismem z dnia 28 lutego 2014 roku poinformował powódkę, że egzekucja prowadzona przeciwko pozwanej, a także wszczęta przeciwko dłużnikom solidarnym, jest bezskuteczna.

(dowód: pismo komornika sądowego z dnia 28 lutego 2014 roku k. 78, 108)

Pismem z dnia 25 lutego 2014 roku powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 300.000,00 złotych, z uwagi na fakt, iż po darowaniu przez A. K. (1) przedmiotowej nieruchomości, obciążonej hipoteką kaucyjną, spółka stała się dłużnikiem rzeczowym.

(dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 25 lutego 2014 roku wraz z potwierdzeniem odbioru k. 82)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o złożone przez strony dokumenty, których wiarygodności nie kwestionowała żadna ze stron.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Dochodzone przez powódkę roszczenie wynika z prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, z którego wynika wprost obowiązek świadczenia z zawartej pomiędzy powódką oraz (...) K., (...) Spółkę jawną w Z., wielokrotnie aneksowanej umowy faktoringu numer (...). Postępowanie egzekucyjne zarówno przeciwko F. oraz przeciwko dłużnikom solidarnym okazało się bezskuteczne.

Postępowanie dowodowe wykazało, iż pozwana stała się właścicielem lokalu mieszkalnego położonego w Z. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Zabrze prowadzi KW nr (...), w wyniku umowy darowizny zawartej w dniu 3 sierpnia 2011 roku z A. K. (1), dotychczasowym właścicielem lokalu. W niniejszej sprawie pozwana w żaden sposób nie wykazała, by wpisane do księgi wieczystej oświadczenie o ustanowieniu hipoteki kaucyjnej do kwoty 300 tysięcy złotych zostało usunięte. Pozwana nie kwestionowała również prawidłowości zabezpieczenia rzeczowego, na chwilę obecną jest więc ona - jako właściciel lokalu - dłużnikiem rzeczowym powódki.

Zasadność roszczenia dochodzonego przez powódkę została w pierwszej kolejności nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Częstochowie przeciwko (...) K., (...) Spółce jawnej w Z.. Sąd Najwyższy trafnie wskazał w wyroku z dnia 6 marca 1997 roku, że nie ma formalnych przeszkód do tego, by wiarygodność hipoteczna

została zasądzona w nakazie zapłaty, który ma skutki prawomocnego wyroku (art. 494 § 1 k.p.c.) i który tak jak wyrok stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 k.p.c., umożliwiając wierzycielowi hipotecznemu zaspokojenie się z nieruchomości według przepisów o sądowym postępowaniu egzekucyjnym (art. 75 ustawy o księgach wieczystych i hipotece), zaś dłużnika rzeczowego, którego nieruchomość została obciążona hipoteką dla zabezpieczenia wierzytelności, jest odpowiedzialnością in solidum wraz z dłużnikiem osobistym, z tym ograniczeniem, że egzekucja prowadzona w stosunku do dłużnika rzeczowego może być skierowana wyłącznie do obciążonej hipoteką nieruchomości (sygn. akt I CKU 78/96, Lex nr 29537, 29613). Na tym polega właśnie sens hipoteki, że w sytuacji niezyskania zaspokojenia od dłużnika osobistego, wierzyciel może uzyskać zaspokojenie od dłużnika rzeczowego do wysokości hipoteki, pomimo że nie istnieje pomiędzy nimi żaden stosunek obligacyjny (tak wyrok SN z dnia 25 sierpnia 2004 roku, sygn. akt IV CK 606/2003, Lex Polonica nr 1633078).

Zgodnie z treścią art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2013 r., poz. 707, zwaną dalej u.k.w.h.) w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomość obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości (hipoteka).

Do powstania hipoteki niezbędny jest wpis do księgi wieczystej, który to wpis ma charakter konstytutywny (art. 67 u.k.w.h.). Warunek ten został spełniony, jako że hipoteka kaucyjna została wpisana do działu czwartego KW nr (...). Uprawnienia przysługujące powódce z tytułu ustanowienia hipoteki pozwalają jej na wytoczenie powództwa o świadczenie celem umożliwienia prowadzenia egzekucji z obciążonej nieruchomości, przy czym konieczne jest uprzednie uzyskanie przez wierzyciela hipotecznego tytułu wykonawczego, skierowanego przeciwko dłużnikowi hipotecznemu. Podzielić należy stanowisko Sądu Apelacyjnego w Łodzi, zgodnie z którym art. 65 ust. 1 u.k.w.h. przyznaje wierzycielowi hipotecznemu uprawnienie do wytoczenia przeciwko dłużnikowi hipotecznemu, nie będącemu dłużnikiem osobistym, powództwa o świadczenie - celem umożliwienia prowadzenia egzekucji z obciążonej nieruchomości, bowiem przeciwny pogląd unicestwiłby funkcję zabezpieczenia hipotecznego. Wierzyciel hipoteczny w celu przeprowadzenia egzekucji z nieruchomości, musi wcześniej uzyskać tytuł wykonawczy, więc tylko roszczenie o zapłatę, skierowane przeciwko dłużnikowi hipotecznemu, co zapewnia mu realizację jego uprawnień, przewidzianych przez prawo.

Zgodnie z treścią art. 10 ustawy z dnia 26 czerwca 2009 roku o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 131, poz. 1075) do hipotek kaucyjnych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2 stosuje się przepisy ustawy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą z wyjątkiem przepisów o opróżnionym miejscu hipotecznym, zaś po myśli ust. 2 powołanego art. 10 tej ustawy do hipotek zwykłych oraz hipotek kaucyjnych zabezpieczających roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, lecz nie objętych z mocy ustawy hipoteką zwykłą, powstałych przed wejściem w życie ustawy, tj. przed dniem 20 lutego 2011 roku, stosuje się u.k.w.h. w dotychczasowym brzmieniu. Tym samym tak długo, jak hipoteka kaucyjna figuruje w księdze wieczystej, wierzyciel może liczyć na zaspokojenie z nieruchomości.

Hipoteka kaucyjna nie jest wyposażona w domniemanie istnienia wierzytelności zabezpieczonej, jednakże wysokość wierzytelności dochodzonej przez powódkę przewyższała kwotę udzielonego zabezpieczenia przez wpis hipoteki kaucyjnej. Pozwana w żaden sposób nie zakwestionowała zasadności dochodzonego przez powódkę powództwa, nie udowodniła, by roszczenie zostało faktycznie uregulowane, nie podjęła jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej, poza własnymi twierdzeniami negującymi obowiązek spłaty zadłużenia, niepopartymi jakimikolwiek merytorycznymi zarzutami.

W świetle powyższego, uznając funkcję zabezpieczenia hipotecznego wyrażoną w art. 65 ust. 1 u.k.w.h., a także konieczność uzyskania przez wierzyciela tytułu wykonawczego, stanowiącego podstawę każdej egzekucji (art. 776 k.p.c.), powództwo jako zasadne należało uwzględnić w całości poprzez zasądzenie od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej w C. kwotę 300.000,00 złotych wraz z odsetkami od dnia 20 marca 2014 roku, o czym orzeczono w punkcie pierwszym wyroku.

O odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481 k.c., zasądzając je stosownie do żądania powódki od dnia wniesienia pozwu, to jest od dnia 20 marca 2014 roku.

O kosztach Sąd orzekł po myśli art. 98 kpc.

Na koszty procesu poniesione przez powódkę złożyła się opłata sądowa w kwocie 15.000 złotych (opłata stosunkowa w wysokości 5% wartości przedmiotu sporu), opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych oraz wynagrodzenie pełnomocnika, z pomocy którego w trakcie procesu korzystała powódka. Zgodnie z § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu wyniosło 7.200 złotych.

Łącznie koszty procesu poniesione przez powódkę wyniosły 22.217,00 złotych, dlatego też Sąd w punkcie drugim wyroku zasądził od pozwanej na rzecz powódki wskazaną sumę tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Małgorzata Korfanty